

POSTANOWIENIE

Dnia 6 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania G.T.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Rybniku
o zasiłek chorobowy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 6 maja 2026 r.,
na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego
w Katowicach z dnia 26 marca 2025 r., sygn. akt XI Ua 4/25,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 26 marca 2025 r., XI Ua 4/25, oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Rejonowego w Tychach z 21 listopada 2024 r., IV U 89/23, zmieniającego decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rybniku z 28 kwietnia 2023 r. i przyznającego ubezpieczonemu G.T. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 16 lipca do 21 września 2022 r. oraz zwalniającego go z obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w kwocie 19.830,75 zł.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wniósł organ rentowy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd naruszył konstytucyjne prawo

do dwuinstancyjnego procesu poprzez odmowę uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji. Skarżący organ wskazał, że jednolita, powszechnie zaakceptowana także w orzecznictwie Sądu Najwyższego wykładnia zwłaszcza art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 387 § 2¹ k.p.c. wskazuje jednoznacznie, że sąd drugiej instancji orzeka na podstawie całości materiału dowodowego zgromadzonego w trakcie postępowania przed obiema instancjami oraz, że w treści uzasadnienia sąd ten ma dać wyraz przyjętej przez siebie podstawie faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia, wskazując te ustalenia sądu pierwszej instancji, które przyjął za własne oraz ustalenie faktów, które sąd drugiej instancji uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej - to ostatnie w razie zmiany zaskarżonego wyroku sądu pierwszej instancji. Obowiązek ten wprost wynika z treści wskazanych przepisów, zaś ich rozumienie jest jednoznaczne i nie wymaga żadnej poszerzonej interpretacji. Natomiast w przedmiotowej sprawie sfera motywacyjna zaskarżonego apelacją wyroku w ogóle nie została ujawniona (nie zostało sporządzone uzasadnienie wyroku Sądu pierwszej instancji), przez co merytoryczne konfrontowanie treści tych norm z treścią uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje jednoznacznie i bez konieczności dokonywania jakiegokolwiek analizy jurydycznej, że powinności te nie zostały spełnione. W ocenie skarżącego należy zatem uznać wyrok Sądu Okręgowego za kwalifikowaną postać naruszenia prawa procesowego, widoczną bez potrzeby pogłębionej analizy sprawy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną ubezpieczony wniósł o odrzucenie skargi ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą istotne okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego.

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Wniosek ten powinien zawierać profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06).

Skarżący powołał się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (oczywista zasadność skargi).

Jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 3 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578). Ponadto z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu

podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 75; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774).

Ponadto przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w ujęciu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna natychmiast, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z brzmieniem przepisów albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494; z 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Oznacza to, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171). Przyjmuje się, że nie spełnia tych wymagań odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo określeniem „rażącego”, „ewidentnego”, „kwalifikowanego” lub „oczywistego”, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 lutego 2014 r., III PK 86/13, LEX nr 1644571; z 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, LEX nr 1511117; z 11 kwietnia 2018 r., III UK 98/17, LEX nr 2497587). Chodzi zatem o taką sytuację, gdy nie tylko zgłoszony zarzut naruszenia przepisu prawa jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą wadliwość zaskarżonego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, LEX nr 2057365).

W kontekście powyższego nie sposób uznać powołanej przez organ rentowy przesłanki do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania za zasadną. Organ

rentowy stoi na stanowisku, iż brak sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji, narusza przede wszystkim prawo do dwuinstancyjnego procesu, zatem Sąd odwoławczy powinien był uchylić zaskarżony wyrok. Tymczasem brak uzasadnienia wyroku nie może stanowić automatycznej podstawy wydania orzeczenia kasatoryjnego, skoro Sąd Okręgowy podjął czynności procesowe zmierzające do odtworzenia rozumowania sądu i rozpoznania zarzutów apelacyjnych. Uchylenie bowiem zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania może nastąpić wyjątkowo, gdy stwierdzono nieważność postępowania (art. 386 § 2 k.p.c. w związku z art. 379 k.p.c.) lub w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c.; postanowienie Sądu Najwyższego z 18 grudnia 2012 r., II UZ 58/12, OSNP 2014 nr 1, poz. 14).

Organ rentowy, poza oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej, nie wskazał na inną przesłankę w postaci potencjalnie istotnych zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) lub ewentualnej potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości na gruncie ustaleń faktycznych przedmiotowej sprawy (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Ponieważ takich, potencjalnie adekwatnych wniosków o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy nie może domyslać się ani poszukiwać w procedurze przedsądu, przeto wadliwie sporządzona skarga nie nadawała się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania.

Z przytoczonych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wniosek ubezpieczonego o zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym nie podlegał rozpoznaniu wobec wadliwego sformułowania skutkującego brakiem wniosku w przypadku odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania (art. 98 § 1 k.p.c. *a contrario* w związku z art. 398²¹ k.p.c.). W odpowiedzi na skargę kasacyjną ubezpieczony sformułował jedynie wniosek o jej odrzucenie lub oddalenie i w takim przypadku zasądzenie od skarżącego na jego rzecz kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym, tymczasem do takiego etapu postępowania nie doszło, gdyż Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia

skargi kasacyjnej do rozpoznania po stwierdzeniu braku spełnienia przesłanek, warunkujących skierowanie jej do merytorycznego rozpoznania.

[SOP]